

N:o 21.

Ank. till Riksd. kansli den 1 maj 1895, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 41 om vissa förändringar i gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m.

(2:a A.)

I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 11 april 1893 anmälde Riksdagen, att, sedan inom Riksdagen gjorts framställning om meddelande af bestämmelser i syfte att, då förslag om bränvinsförsäljningsställes inrättande inom en kommun å landet blifvit väckt, den eller de kommuner, som hade något att mot förslaget erinra, måtte beredas tillfälle att derutinnan till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, innan denna myndighet i frågan fattade sitt beslut, afgifva yttrande, och då det vore tydligt att, isynnerhet i de mera tätt bebyggda trakterna af vårt land meddelande af rättighet att försälja bränvin inom en kommun kunde medföra stora olägenheter för angränsande kommuner, hvilket ock bestyrkts af erfarenheten, så hade Riksdagen beslutit att § 10 mom. 1 i kongl. förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. den 31 december 1891 skulle erhålla förändrad lydelse, så att momentets senare del skulle lyda sålunda:

»Kongl. Maj:ts befallningshafvande kungöre derefter, att sådant förslag blifvit väckt, och förelägge den eller de kommuner, som hafva något

att erinra mot bifall dertill, att inom viss bestämd tid inkomma med påminnelser samt fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det ordföranden i kommunalnämnden inom den kommun, som försäljningsrätten sökt, samt vederbörande länsman till känna.»

Vidare har Riksdagen i skrifvelse den 9 maj 1894 anført, att åtskilliga anmärkningar förekommit mot det sätt, hvarpå några af de enligt § 9 mom. 2 i bränvinsförsäljningsförordningen bildade bolag utöfvat sin verksamhet, samt att vissa af de påpekade missförhållandena syntes ådagalägga behofvet af ändringars vidtagande i den rörande ifrågavarande bolag gällande lagstiftning. I främsta rummet syntes det nödigt, att af förordningen med erforderlig tydlighet framginge, att dessa bolags ändamål icke vore att förskaffa delegarne vinst eller att städerna derigenom skulle tillskyndas förökade inkomster, utan endast att sätta städerna i tillfälle att i sedlighetens intresse ordna bränvinsförsäljningen, till följd hvaraf det för framtiden borde förbjudas bolagen att genom kringresande agenter upptaga beställningar på bränvin. Efter att hafva förklarat sig anse att det borde tagas under ompröfning, huruvida icke en sådan anordning lämpligen kunde vidtagas, att ifrågavarande bolag blefve aktiebolag, anförde Riksdagen vidare, att det, frånsedt frågan om lämpligaste bolagsformen, vore af största vigt, att för hvarje fall i bolagsordningarne inflöte bestämmelse derom, att *dels* bolagsdelegarnes antal skulle vara så stort, att förefintliga stadganden angående styrelse, revision och bolagsstämma blefve fullt effektiva och bolagets verksamhet kunde anses uppbäras af ett allmännare sedligt intresse inom kommunen, *dels* delegarne skulle utgöras företrädesvis af personer, bosatta inom den kommun, der bolaget hade sin verksamhet, *dels* ock åt ifrågavarande bolags förvaltning gäfves erforderlig offentlighet. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt anhöll Riksdagen, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda, huruvida icke sådana ändringar i gällande lagstiftning angående öfverlåtelse af bränvinsförsäljningsrättigheter, hvarom stadgades i § 9 mom. 2 af bränvinsförsäljningsförordningen, lämpligen kunde vidtagas, att det med dylik öfverlåtelse afsedda sedliga ändamål kunde i högre grad än hittills ernås, samt derefter för Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i lagstiftningen, hvartill utredningen kunde föranleda.

I en till bevillningsutskottet hänvisad proposition n:o 41 föreslår nu Kongl. Maj:t, att Riksdagen måtte antaga, förutom vissa andra smärre ändringar i bränvinsförsäljningsförordningen, nya bestämmelser beträffande de i Riksdagens ofvanberörda skrivelser omförmälda ämnen. Till åskådliggörande af de utaf Kongl. Maj:t sålunda föreslagna för-

ändringarne i nämnda förordning har utskottet låtit här nedan jemnsides införa såväl nu gällande stadganden i ämnet som de af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser:

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

§ 7.

§ 7.

1. Har för gästgifveri — — —
— — — — — besörjer.

1. Har för gästgifveri — — —
— — — — — besörjer.

2. Eges sådant gästgifveri af kommun eller annan menighet eller af bolag, å hvilket de i § 9 mom. 2 befintliga föreskrifter icke äro tillämpliga, då må rättigheten till bränvinsutskänkning af samma kommun, menighet eller bolag under förestående vilkor tillgodonjutas under loppet af tjugu år, räknade från den dag, då nådiga förordningen den 26 augusti 1873 angående vilkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande.

2. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utöfvas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

3. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utöfvas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

§ 8.

§ 8.

1. I stad skall — — — — —
— — — — — i § 6 mom. 1.

1. I stad skall — — — — —
— — — — — i § 6 mom. 1.

(Nu gällande stadganden.)

2. För hvarje år — — — —
— — — — — anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot både magistratens och stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådane näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna För den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utjudas. *Auktionsanbuden pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den*

(Kongl. Maj:ts förslag.)

2. För hvarje år — — — —
— — — — — anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådane näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde före juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna för den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utjudas. *Magistraten insände derefter det vid auktionen förda protokoll jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som ege*

(Nu gällande stadganden.)

erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af brännvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbjudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga, förseglade anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, öppnas, sedan den utsatta tiden tilländagått, af magistraten och granskas af denna myndighet, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det litertal brännvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbuden antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer

(Kongl. Maj:ts förslag.)

att pröfva de gjorda anbuden och dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden *uteslutande* för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af brännvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbjudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, *granskas af magistraten*, hvilken, efter det stadsfullmäktige, eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som med afseende å *bolagens lämplighet* eger anbuden antaga eller förkasta. *Finnes Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke skäl antaga något af de gjorda anbuden eller blifva dessa icke pröfvade före juni månads utgång, förfares såsom i mom. 1 är stadgadt.*

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

upplåtna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras som i mom. I stadgadt är.

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall *innan* slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom *det må ske*, hvarefter, yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, *innan* april månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman *bifall tillstyrkt, sände*, inom tre veckor från det kommunalstämman blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens ytt-

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall *före* slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom *den må ega rum*, hvarefter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, *före* april månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman *tillstyrkt bifall, insände*, inom tre veckor från det kommunalstämman blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

rande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande in. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte deri sitt beslut och gifve det kommunalnämndens ordförande och vederbörande länsman till känna.

yttrande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande. Varder framställningen icke genast af Kongl. Maj:ts befallningshafvande afslagen, låte Kongl. Maj:ts befallningshafvande, derest den trakt inom kommunen, hvarest utskänknings skulle utöfvas, är så belägen, att rörelsen kan vålla olägenhet för annan kommun, i kyrkan inom denna kommun kungöra, att sådan framställning blifvit väckt, med föreläggande för kommunen att, derest den har något att erinra mot bifall till framställningen, inom viss bestämd tid och vid förlust af rättigheten att i frågan vidare höras, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkomma med yttrande. Sitt beslut i ämnet delgifve Kongl. Maj:ts befallningshafvande ordföranden i kommunalnämnden i den kommun, der fråga om utskänknings blifvit väckt, samt vederbörande länsman.

2. Der fråga uppstår, — — —
— — — — — stadgadt är.

2. Der fråga uppstår — — —
— — — — — stadgadt är.

§ 11.

1. De enligt — — — — —
— — — — — eller förkasta.

2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den minuthandel med och utskänkning af bränvin inom köping, hvilken eljest skall, enligt nästföregående mom., å

§ 11.

1. De enligt — — — — —
— — — — — eller förkasta.

2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den minuthandel med och utskänkning af bränvin inom köping, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom. å

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

auktion utbjudas, må åt bolag, som inom köpingen för ändamålet bildats, öfverlätas.

auktion utbjudas, må kunna åt bolag öfverlätas. För dylikt bolag gälle i tillämpliga delar hvad som stadgas om bolag i stad.

§ 15.

1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlätas, utan att denne i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.

3. Bolag i stad eller köping, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin i staden eller köpingen, får icke denna rätt på annan person öfverlåta; men skulle sådant bolag vilja mot bestämd, till bolaget erlagd afgift åt annan upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna utskänknings- eller minuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den in-

§ 15.

1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlätas, utan att denne efter magistrats eller kommunalnämnds hörande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

2. Angående öfverlåtelse af bolags rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin finnes i § 18 mom. 2 stadgad.

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

komst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

§ 17.

Vid den beräkning, som i näst föregående § föreskrifves, må literalet för hvarje rättighet till minut-

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 5 Saml. 1 Afd. 20 Häft.

3. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som efter magistrats eller kommunalnämnds hörande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

§ 17.

1. Vid den beräkning, som i näst föregående § föreskrifves, må literalet för hvarje rättighet till minut-

(Nu gällande stadganden.)

handel med eller utskänkning af bränvin i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvartdera slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 eller å landet 1,500 liter.

§ 18.

1. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt *ofvan berörda* §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

Bränvin, som denaturerats under de vilkor och den kontroll, hvarom särskildt är föreskrifvet, är ej underkastadt försäljningsavgift.

2. Då i stad all minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga för-

(Kongl. Maj:ts förslag.)

handel med eller utskänkning af bränvin i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvartdera slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 och å landet 1,500 liter.

2. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt § 16 blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

3. Bolag, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin i stad eller köping, skall för hvarje sålunda öfvertagen rättighet erlægga årlig afgift för 3,000 liter med 450 kronor.

4. Bränvin, som denaturerats under de vilkor och den kontroll, hvarom särskildt är föreskrifvet, är ej underkastadt försäljningsavgift.

§ 18.

1. Bolag, som i § 9 mom. 2 omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och öfvervaka minuthandeln med och utskänkingen af bränvin inom staden och må icke afse att bereda vare sig

(Nu gällande stadganden.)

valtningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat, likasom ock de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3. Bolagets räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som af finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af öfverståhållarembetet. Berättelse öfver revisionen skall före påföljande februari månads utgång meddelas stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af oöfvanberörda vinstmedel utgå. Vägrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bo-

(Kongl. Maj:ts förslag.)

delegarne vinning eller staden någon ekonomisk fördel utöfver den vinst, som enligt denna förordning kan densamma tillkomma. Delegarne i bolaget skola vara mer än dubbelt så många som antalet ledamöter i dess styrelse, dock ej färre än sex, af hvilka åtminstone fyra böra vara boende i staden.

2. Bolag må ej till annan öfverlåta all minuthandel med eller all utskänkning af bränvin inom staden, men skulle bolag vilja mot bestämd afgift åt annan öfverlåta någon af de utaf bolaget öfvertagna minuthandels- eller utskänkingsrättigheter, göre bolaget derom framställning hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att med afseende såväl å skälen och villkoren för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som ock å afgiftens förhållande till det litertal bränvin, som anses kunna komma att afyttras, framställningen bifalla eller afslå.

3. Bolag må icke genom ombud upptaga beställningar å bränvin; icke förhyra andra lägenheter än dem, hvilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget sjelft utöfvar; icke ingå affärsaftal med enskilde styrelseledamöter i bolaget, ej heller låta aflöningen vare sig till styrelsen eller till de hos bolaget anställda personer vara beroende på omsättningen af bränvin

(Nu gällande stadganden.)

lagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts befallningshafvande; och vare bolaget pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredekas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

(Kongl. Maj:ts förslag.)

och vin eller utgå med viss del af vinsten.

4. Bolag skall till fördelning enligt § 22 afstå förutom den försäljningsafgift, som enligt § 17 åligger bolaget, dels, utan afdrag, de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af försäljningsrättighet enligt mom. 2 här ofvan, dels ock hela den nettovinst, som uppkommit af all den rörelse, bolaget idkat. Bolaget åligger att inom fem månader efter försäljningsårets utgång hafva till vederbörande aflemnad nyssnämnda afgifter för öfverlåtna rättigheter samt nettovinsten.

5. Bolags räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdas af kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå.

6. Granskning af bolags förvaltning och räkenskaper skall hvarje år i januari eller februari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka två utses af stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva, en af landstinget, en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott samt en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af öfverståthållarembetet. Revisorerna skola antingen

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

ibland eller utom sig utse två personer att å deras vägnar deltaga i inventering af bolagets tillgångar vid försäljningsårets slut. Öfver revisionen afgifve revisorerne berättelse, hvilken, utom redogörelse för bolagets ekonomiska ställning och förvaltning samt hvad öfrigt revisorerne kunna finna skäl omnämna, skall innehålla dels yttrande, huruvida bolaget förvaltats i öfverensstämmelse med det i mom. 1 här ofvan angifna syfte, dels till- eller afstyrkande af ansvarsfrihet. Af revisionsberättelsen, vid hvilken affattande de föreskrifter skola iakttagas, som kunna komma att af kontroll- och justeringsbyrån meddelas, skola före februari månads utgång exemplar öfversändas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget, hushållningssällskapets förvaltningsutskott samt nyssnämnda byrå, och skall inom samma tid revisionsberättelsen på bolagets bekostnad offentliggöras i någon af ortens tidningar. Revisorerne äfvensom deras här ofvan nämnda ombud ega att af bolaget åtnjuta ersättning efter tredje klassen i gällande resereglemente.

7. Landsting, hushållningssällskaps förvaltningsutskott och stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva ega att besluta om ansvarsfrihet för bolag. Vägrar någondera ansvarsfrihet, skola skälen derfor uppgifvas och ärendet hän-

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

skjutas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken deri fatte beslut.

8. Bolag vare pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela vare sig med anledning af vägrad ansvarsfrihet eller till följd af annan framställning från någondera af de i nästföregående mom. nämnda myndigheter. Tredskas bolaget fullgöra sålunda gifna föreskrifter, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande förelägga lämpligt vite eller återkalla bolagets rättighet till minuthandel med och utskänkning af bränvin att upphöra med löpande försäljningsårs utgång.

§ 20.

1. Afgiften för utskänkning, der till på grund af § 13 rättighet meddelats, bestämmes af den för bevillningstaxering näst derefter sammanträdande nämnd, men får ej understiga det belopp, som för den ifrågavarande tiden svarar mot den afgift, hvilken enligt de i §§ 17 och 18 stadgade beräkningsgrunder för år minst utgå bör. Skulle tiden ej uppgå till 14 dagar, må dock afgifterna ej för kortare tid beräknas. Innan utskänkningen må företagas, skall nyssnämnda belopp förskottsvis erläggas till vederbörande uppborädsman.

2. Afgiften — — — hufvudsäte.

§ 20.

1. Afgiften för utskänkning, der till på grund af § 13 rättighet meddelats, bestämmes af den för bevillningstaxering näst derefter sammanträdande nämnd, men får ej understiga de belopp, som för den ifrågavarande tiden svarar mot den afgift, hvilken enligt de i § 17 stadgade beräkningsgrunder för år minst utgå bör. Skulle tiden ej uppgå till 14 dagar, må dock afgifterna ej för kortare tid beräknas. Innan utskänkningen må företagas, skall nyssnämnda belopp förskottsvis erläggas till vederbörande uppborädsman.

2. Afgiften — — — hufvudsäte.

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

§ 21.

1. Öfver beslut, som taxeringsnämnd, jemlikt § 16 mom. 1 och mom. 3, meddelar i fråga om beräkning af det litertal bränvin, för hvilket försäljningsavgift skall erläggas, eller jemlikt § 20 rörande bestämmandet af sådan avgift, eger så väl den skattskyldige som vederbörande landsting, *hushållnings-sällskap*, stad, magistrat, socken eller kommunalnämnd att hos präfningsnämnd anföra besvär inom den tid och i den ordning, som för öfverklagande af taxeringsnämndens beslut i allmänhet äro bestämda; äfvensom präfningsnämnd tillkommer att, ehvad dylikt beslut blifvit öfverklagadt eller ej, deri vidtaga förändringar, som finnas skälige; och må vidare klagan öfver präfningsnämnds beslut, i den ordning förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i allmänhet bestämmer, fullföljas af dem, hvilka öfver taxeringsnämnds beslut, enligt hvad här ofvan sägs, ega besvär anföra.

2. Utan hinder — — — — —
— — — — — laga kraft.

§ 22.

1. De afgifter — — — — —
— — — — — öfverlåten.

§ 21.

1. Öfver beslut, som taxeringsnämnd, jemlikt § 16 mom. 1 och mom. 3, meddelar i fråga om beräkning af det litertal bränvin, för hvilket försäljningsavgift skall erläggas, eller jemlikt § 20 rörande bestämmandet af sådan avgift, eger så väl den skattskyldige som vederbörande landsting, *hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott*, stad, magistrat, socken eller kommunalnämnd att hos präfningsnämnd anföra besvär inom den tid och i den ordning, som för öfverklagande af taxeringsnämndens beslut i allmänhet äro bestämda; äfvensom präfningsnämnd tillkommer att, ehvad dylikt beslut blifvit öfverklagadt eller ej, deri vidtaga förändringar, som finnas skälige; och må vidare klagan öfver präfningsnämnds beslut, i den ordning förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i allmänhet bestämmer, fullföljas af dem, hvilka öfver taxeringsnämnds beslut, enligt hvad här ofvan sägs, ega besvär anföra.

2. Utan hinder — — — — —
— — — — — laga kraft.

§ 22.

1. De afgifter — — — — —
— — — — — öfverlåten.

(Nu gällande stadganden.)

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, ega landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

Bolag åligger att senast den 1 maj hafva till vederbörande aflemnat de vinstmedel af föregående års rörelse, som bolaget enligt § 18 är skyldigt afstå.

3. Rörande användning — —
— — — afgifvas.

§ 38.

1. Den som — — — — —
— — — ett år.
2. Dessutom — — — — —
— — — förbrutna.
3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då olofflig minuthandel

(Kongl. Maj:ts förslag.)

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, eger landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

3. Rörande användning — —
— — — afgifvas.

§ 38.

1. Den, som — — — — —
— — — ett år.
2. Dessutom — — — — —
— — — förbrutna.
3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då olofflig minuthandel

(Nu gällande stadganden.)

(Kongl. Maj:ts förslag.)

eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit olofligen förytttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i §§ 17 och 18 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolande, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till oloflig utskänkning, den här stadgade påföljd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlægges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse — — — —
— — — 30 kronor.

§ 41.

1. Underlåter den — — — —
— — — utgöra.

2. Den, som idkar — — — —
— — — kronor.

3. Underlåter bolag att inom den i § 22 mom. 2 föreskrifna tid till vederbörande aflemna *sin nettovinst, varde densamma genast utmätt.*

eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit olofligen förytttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i § 17 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolande, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till oloflig utskänkning, den här stadgade påföljd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlægges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse — — — —
— — — 30 kronor.

§ 41.

1. Underlåter den — — — —
— — — utgöra.

2. Den, som idkar — — — —
— — — kronor.

3. Underlåter bolag att inom den i § 18 mom. 4 föreskrifna tid till vederbörande aflemna *der omnämnda afgifter för öfverlättna rättigheter och vinstmedel, varde desamma genast utmätta.*

Derjemte har i en till bevillningsutskottet öfverlemnad, inom Andra Kammaren väckt motion n:o 175 herr *T. V. Forsell* föreslagit, att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts förutnämnda proposition i hvad den afser förändrad lydelse af § 10 i bränvinsförsäljningsförordningen, måtte för sin del besluta, att denna § skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 10.

1:o. Vill någon väcka förslag, — — — — —, till Konungens befallningshafvande in.

Konungens befallningshafvande kungöre derefter, att sådant förslag blifvit väckt, och förelägge den eller de kommuner, som hafva något att erinra mot bifall dertill, att inom viss bestämd tid inkomma med påminnelser, samt fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det ordföranden i kommunalnämnden inom den kommun, der fråga om utskänknings blifvit väckt, samt vederbörande länsman till känna.

2:o. Der fråga uppstår — — — — — stadgadt är.

Slutligen har i en, likaledes inom Andra Kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, n:o 181, herr *G. Jansson* i Krakerud, med erinran att Kongl. Maj:t i § 18 mom. 3 föreslagit bestämmelse att bolag icke må genom ombud upptaga beställningar å bränvin, vidare anført, att, om en eller flera rättigheter af bolag i föreskrifven ordning öfverlätas på enskilda personer, desse icke borde i förevarande hänseende ega vidsträcktare befogenhet än det öfverlåtande bolaget. Motionären föreslår därför, att i bränvinsförsäljningsförordningen måtte intagas »dels uttryckligt förbud för innehafvare af bränvinsförsäljningsrättighet, hvilka fått densamma från bolag på sig öfverlåten, att genom ombud upptaga beställningar å bränvin, och dels straffbestämmelser såväl för rättighetsinnehafvare, som deremot bryter, som för ombud, hvilket låter begagna sig till utöfvande af sådan agenturverksamhet.»

Öfver nämnda proposition och motioner får utskottet härmed afgifva betänkande.

Hvad först angår den i Riksdagens ofvannämnda skrifvelse af den 11 april 1893 ifrågasatta ändring af § 10 i förevarande förordning, så inhemtas af det vid propositionen fogade utdrag af statsrådsprotokollet, att öfver berörda af Riksdagen beslutade ändring samtliga Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgifvit infortrade underdåniga yttranden. Af dessa myndigheter hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Stockholms* län ej funnit någonting att erinra mot den tanke, som innehölles i Riksdagens beslut, enligt hvilket pröfningen af väckt fråga om inrättande af utskänkningsställe på landet skulle ske först efter det tillfälle lemnats angränsande kommuner att yttra sig i frågan, men ansett det vara önsk-

ligt, att den kungörelse, hvarigenom andra kommuner skulle underrättas om det väckta förslaget, icke behöfde utfärdas, när vederbörande länsstyrelse i alla fall pröfvade förslaget böra afslås; i sådant fall vore kungörelsen obehöflig och skulle endast mången gång framkalla en onödig agitation i grannkommunerna, och det läte äfven tänka sig, att, när länsstyrelsen vore öfvervägande benägen att afslå förslaget, sådant kunde försvåras derigenom, att grannkommunerna, sedan de fått del af förslaget, underlåte att protestera deremot. Samma anmärkning hade framställts af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Östergötlands*, *Verm-lands* och *Vestmanlands* län äfvensom af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Hallands* län, hvilken derjemte framhållit, att olägenheter för en kommun genom bränvinsförsäljning i en annan kommun ej uppstode i annat fall, än att försäljningsstället låge för nära den förstnämnda kommunen, och att man utan fara för öfverdrift kunde påstå, att, der detta afstånd uppginge till minst två mil, förspordes icke de antydda olägenheterna. Då det icke vore skäl att lemna den ena kommunen anledning att blanda sig i den andras angelägenheter, utan att verkligt tvingande orsaker dertill funnes, ansåge sig Kongl. Maj:ts nämnda befallningshafvande icke kunna tillstyrka bifall till Riksdagens förslag oförändradt. Äfven Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Blekinge* län hade ansett, att inhemtandet af grannkommunernas yttranden ej borde föreskrivas för alla fall, utan endast när utskänkningslokalen vore föreslagen å plats, som vore invid eller så nära gränsen af grannkommunen, att missförhållanden vid utskänknings utöfvande derigenom kunde befaras; och borde åt Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfverlemnas att afgöra, när så vore förhållandet. Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Gotlands* län hade fäst uppmärksamheten derpå, att Riksdagens förslag medgäfvade hvilken kommun som helst att yttra sig i fråga om väckt förslag om bränvinsförsäljning, oaktadt såsom motiv för yttranderätten endast framhållits olägenheterna för de angränsande kommunerna. Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Jönköpings* län hade anmärkt, att en kommun såsom sådan ej kunde sägas uppträda såsom sökande i fråga om bränvinsförsäljningen, hvarför det i slutet af förslaget förekommande uttrycket »som försäljningsrätten sökt» borde utbytas mot annat. Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Jemtlands* län hade påpekat, att, ehuru Riksdagen tydligen afsett, att endast de angränsande kommunerna borde få tillfälle säga sin mening om en föreslagen försäljningsrätt, hade dock formuleringen af stadgandet blifvit sådan, att *alla* kommuner finge rätt att uttala sin mening.

En sådan stilisering förde frågan utöfver hvad Riksdagen afsett och i stället för att gifva tillfälle till ett inlägg i en speciel försäljningsfråga gafve den lätt upphof till demonstrationer från föreningar och sällskap när och fjerran, hvilka skulle begagna tillfället att uttala sina meningar om rusdrycksförbrukning i allmänhet och lämpligheten eller olämpligheten af gällande lagar i detta hänseende med mera dylikt, som hade intet att göra med den föreliggande frågan i och för sig. Sedan Kongl. Maj:ts nämnda befallningshafvande vidare såsom sin mening uttalat, att de ständiga förändringarne i försäljningslagarne för spirituosa icke vore till nytta hvarken för det ändamål, lagen vore afsedd att gagna, eller för lagarnes handhavande, hemställde Kongl. Maj:ts befallningshafvande, att Riksdagens framställning icke måtte till någon Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda. Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *öfriga län* deremot hade antingen tillstyrkt bifall till Riksdagens hemställan eller förklarat sig icke hafva något att mot densamma erinra.

För sin del har tillförordnade departementschefen vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t den 8 sistlidne mars anført såsom skäl för den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse af ifrågavarande § följande:

»Då jag anser hvad några af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført om obehöfligheten att infordra grannkommunernas yttrande i det fall, då vederbörande länsstyrelse ändock finner skäl afslå ett väckt förslag om bränvinsförsäljning, vara fullt giltigt, samt i likhet med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Blekinge och Hallands län finner, att grannkommunernas yttranderätt ej bör ifrågakomma annat än när det föreslagna försäljningsstället är så beläget, att verkligen någon olägenhet kan vållas grannkommunen genom den der utöfvade bränvinsförsäljningen, kan jag icke tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att bifalla Riksdagens förslag oförändradt, men då å andra sidan onekligen, såsom Riksdagen i sin skrifvelse anført, åtminstone i vissa trakter af landet meddelande af rättighet att försälja bränvin inom en kommun kan medföra stora olägenheter för angränsande kommuner, anser jag en ändring af gällande bestämmelser böra vidtagas i det syfte Riksdagen i sin motivering antydt.»

Till stöd för sitt ofvannämnda förslag anför herr *Forsell* bland annat, att när vederbörande länsstyrelse genast afsloge väckt fråga om bränvinshandel, några skäl att höra grannkommunerna visserligen ej förefunnes, för så vidt frågan härmed vore slutligt afgjord. Men om sökanden icke åtnöjdes med länsstyrelsens beslut, utan deremot fullföljde besvär, kunde det vara af stor vigt, att, innan frågan slutligen prof-

vades, grannkommunerna sattes i tillfälle att äfven bjuda sina skäl. Den öfverordnade myndigheten kunde visserligen i dylikt fall genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg medelst kungörelse infordra yttrande från grannkommunerna, men då lagen härom ingenting påbjöde och grannkommunerna vid ärendets första handläggning icke blifvit som parter hörda, kunde nog hända att ärendet afgjordes utan grannkommunernas hörande och till deras nackdel. Det vore emellertid mindre denna än den i öfrigt vidtagna omredigeringen af 10 §, som gäfvæ åt densamma en innebörd, som i det närmaste tillintetgjorde syftet med ifrågavarande af Riksdagen beslutade ändring. Enligt det af Kongl. Maj:t föreslagna stadgandet skulle länsstyrelsen afgöra, om föreslagna försäljningsplatsen vore så belägen att försäljningen kunde skada grannkommunen, och först om länsstyrelsen ansåge att sådant fall föreläge, skulle genom kungörelse i kyrkan den lidande kommunen spörjas, om den hade något att i frågan anföra. Uti det outredda skick, hvori frågan i denna del alltid under sådana förhållanden komme att föreligga, funnes icke något material för länsstyrelsen till stöd för bedömandet af denna för grannkommunerna viktiga sida af saken. Sökanden komme nog härom icke att lemna något besked, och ej heller kunde man föutsätta, att länsstyrelsen personligen egde för frågans rätta bedömande nödig lokalkännedom. På ett eller annat sätt måste dock länsstyrelsen förskaffa sig nödig kännedom om förhållandet, och knappast funnes väl då någon beqvämare och säkrare utväg att för ändamålet tillgripa än att genom kungörelse uti länsstrycket uppmana de kommuner, som ansåge sig beröras af frågan, att inom viss bestämd tid vid talans förlust ingifva sina påminnelser. Härigenom gäfves ock i fullaste mått åt ärendet den offentlighet, att ingen kommun med fog kunde klaga öfver att ohörd hafva blifvit påtrugad olägenheterna af bränvinsförsäljning uti annan kommun. Då enligt den af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelse det komme att bero på Kongl. Maj:ts befallningshafvande, om och hvilken grannkommun som finge yttra sig, tillintetgjordes härigenom i betänklig grad den rätt att blifva hörda, som Riksdagen velat tillförsäkra alla kommuner, som ansåge sig hafva något att i saken anföra. För att denna rätt skulle medföra dermed åsyftadt gagn borde det väl öfverlemnas åt kommunerna sjelfva att afgöra i hvad mån de ville begagna sig deraf, och om en eller annan kommun möjligen skulle utan skäl begagna sig af denna rätt, borde ej befaradt dylikt missbruk leda till sådan formulering af lagtexten, att sjelfva hufvudsaken ginge förlorad.

Då det af herr *Forsell* föreslagna stadgandet, hvars formulering nära öfverensstämmer med ofvanberörda af 1893 års Riksdag antagna, i sig innefattar bestämmelser, hvilka synas utskottet till sin omfattning gå längre än som för det afsedda ändamålet torde vara erforderligt samt äfven kunna — på sätt i statsrådsprotokollet anförts — föranleda vissa olägenheter, men deremot den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse synes utskottet tillfredsställande, får utskottet förorda antagande af Kongl. Maj:ts förevarande förslag. Såsom stöd för sin mening att bestämmelser i förevarande afseende utöfver de af Kongl. Maj:t föreslagna icke äro erforderliga, vill utskottet särskildt påpeka, att — såsom af den officiella statistiken framgår — de försäljningsrättigheter, hvilka uti ifrågavarande § afses, visa en alldeles bestämd tendens att till antalet nedgå. Under nedannämnda år uppgingo sålunda berörda försäljningsrättigheter till följande antal, nemligen:

År	Minut-handels-rättigheter, antal.	Utskänk-ningsrättig-heter, antal.	Summa.
1876—1877	95	39	134
1881—1882	68	37	105
1886—1887	53	33	86
1891—1892	35	28	63
1892—1893	31	32	63
1893—1894	27	30	57

Vid granskning af Kongl. Maj:ts föreliggande proposition i öfrigt har utskottet funnit anledning framställa följande erinringar:

I den i § 18 mom. 1 angifna definitionen å ifrågavarande bolags ändamål förekommer den bestämmelsen, att bolagen ej må afse att bereda delegarne vinning. Meningen med det sålunda föreslagna stadgandet torde visserligen ej hafva varit, att bolagsdelegare härigenom skulle förmenas skäligen ränta å de af dem till äfventyrs för rörelsens bedrivande tillskjutna kontanta medel, men då stadgandets affattning synes kunna gifva anledning till en oriktig tolkning i antydda hänseendet, anser utskottet ett förtydligande häraf böra ske. Och då å andra sidan enligt hvad af den vid statsrådsprotokollet fogade, af chefen för kontroll- och justeringsbyrån lemnade redogörelse för ifrågavarande bolags organisation och verksamhet framgår, den ränta,

delegarne i vissa bolag tillgodogjort sig, uppgått till belopp, som med afseende å ifrågavarande bolags sedliga ändamål ej kan annat än anses alltför hög, har det syntts utskottet lämpligt, att — på sätt utskottets nedanintagna förslag innehåller — bestämmelse meddelas, hvarigenom tillgodonjutande utöfver fem procent årlig ränta å de af delegarne tillskjutna kontanta medel förbjudes.

Det i § 18 mom. 1 föreslagna minimiantalet af delegare i ett bolag synes utskottet väl litet med hänsyn till det mål, som, på sätt i Riksdagens ofvanberörda skrifvelse den 9 maj 1894 antydts, med en dylik bestämmelse åsyftas. Utskottet får därför förorda, att sagda minimiantal höjes till 12 och att i sammanhang härmed minimiantalet af de delegare, hvilka böra vara boende inom kommunen, bestämmes till 8.

Beträffande det i § 18 mom. 3 af Kongl. Maj:t föreslagna stadgandet om förbud för bolagen att genom ombud upptaga beställningar å bränvin är i statsrådsprotokollet anfördt, att det anmärkts, att ett par bolag i temligen stor skala drifvit försäljning af bränvin genom agenter på annan ort än den, der bolagen utöfvat sin hufvudsakliga verksamhet. Enligt de från bolagen inkomna uppgifterna, skulle detta numera icke ega rum i någon nämnvärd grad, men då Riksdagen uttryckligen begärt förbud deremot, syntes ett sådant böra införas i förordningen. — Utskottet har mot det föreslagna stadgandet ej annan erinran att framställa, än att utskottet vill förorda, att till detsamma göres det förtydligande tillägg, utskottets nedanintagna förslag angifver. Hvad åter angår andra innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin, än bolag, har utskottet i detta sammanhang velat erinra om hvad föredragande departementschefen om deras rätt att genom agenter utbjuda bränvin anført, eller att genom nyssberörda i § 18 mom. 3 intagna bestämmelse någon inskränkning ej göres i den vinhandlarne hittills tillkommande rättigheten att genom agenter utbjuda sina varor, äfven spirituosa, när de hafva af bolag erhållit rättighet till minuthandel dermed.

Utskottet har funnit sig böra här särskildt betona, det utskottet anser, att de af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelserna dels i § 18 mom. 3, att bolag ej må förhyra andra lägenheter, än dem hvilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget sjelft utöfvar, och dels i § 18 mom. 1 och i § 9 mom. 2, att bolagen skola vara bildade uteslutande för att i sedlighetens intresse ordna och öfvervaka bränvinshandeln, jemväl innefatta förbud för bolagen att drifva hotellrörelse.

Enligt nu gällande bestämmelser är det bolagen ålagdt att senast den 1 maj efter försäljningsårets slut hafva till vederbörande aflemnat

de vinstmedel, som bolagen äro skyldiga att afstå. Till stöd för ändring af denna tidsbestämmelse anföres i det propositionen bilagda statsrådsprotokollet, att då det bolagen sålunda lemnade anståndet redan nu vore alldeles för långt och blefve det än mera, om bolagens årsafgift, såsom föreslagits, bestämdes till minimiafgiften, hvarigenom det belopp, bolagen skulle förskottsvis inbetala, för de allra flesta blefve betydligt nedsatt, syntes berörda anstånd böra förkortas, dock ej mera än att revisionen af räkenskaperna hunne afslutas före den för vinstens aflemnande bestämda tiden, hvartill alltså februari månads utgång syntes bäst lämpa sig. I § 18 mom. 4 har nu Kongl. Maj:t föreslagit, att nämnda anstånd måtte bestämmas till fem månader efter försäljningsårets utgång. Då emellertid enligt gällande stadganden försäljningsåret räknas olika för stad och å landet, ity att detsamma räknas för stad från den 1 oktober och å landet från den 1 november, skulle följderna af en bestämmelse, sådan som den Kongl. Maj:t föreslagit, blifva, att tiden, inom hvilken bolagen borde aflemna ifrågavarande afgifter och vinst, blefve olika för bolag i stad och för dylika å landet — ett förhållande hvarför giltigt skäl ej torde förefinnas. Utskottet har därför i sitt förslag infört bestämmelse, att bolagen skola inom februari månads utgång efter försäljningsårets slut hafva aflemnat ifrågavarande afgifter och vinst.

En brist i nu gällande bränvinsförsäljningsförordning är, att densamma saknar uttrycklig bestämmelse huruledes, vid bolags upplösning, uppstående öfverskott å bolags tillgångar skall fördelas. Denna brist är ej heller i Kongl. Maj:ts förslag afhjelpat. Tydligen bör såsom regel härutinnan gälla att, då bolag upplöses, det öfverskott af bolagets tillgångar, som kan uppstå, sedan bolagets samtliga skulder guldits och de af delegarne tillskjutna medel återbetalts, skall fördelas på sätt i § 22 i bränvinsförsäljningsförordningen är stadgadt. Utskottet har därför i § 18 mom. 4 infört ett stadgande härom. Den i detta stadgande inryckta mening »der ej annorledes i laga ordning bestämts» afser särskildt det af chefen för kontroll och justeringsbyrån i hans ofvanberörda redogörelse påpekade förhållande, att vissa bolag, hvilka under den tid, bolagen hade rättighet att sjelfva bestämma öfver användandet af den vinst, som uppkom å deras rörelse, bildat reservfonder, ega rätt att sjelfva disponera öfver dessa fonder.

Då det i § 18 mom. 6 föreslagna stadgandet, att revisorerne skola utse två personer att deltaga i inventering af bolagets tillgångar vid försäljningsårets slut, synes kunna lemna rum för olika tolkningar med afseende å hvilket försäljningsår som här åsyftas, har utskottet framför ordet »försäljningsårets» inskjutit ordet »löpande».

Kongl. Maj:t har föreslagit, att i § 18 mom. 8 måtte inrymmas bestämmelse, att, derest bolag tredskas att ställa sig af Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelade föreskrifter till efterrättelse, Kongl. Maj:ts befallningshafvande skall ega — förutom att, på sätt nu är stadgadt, förelägga lämpligt vite — återkalla bolagets försäljningsrättigheter. Såsom skäl för detta nya stadgande anföres i statsrådsprotokollet, att den nuvarande påföljden för bolags försummelse att ställa sig gifna föreskrifter till efterrättelse icke visat sig effektiv, i det att bolag år efter annat kunnat fortsätta ett förfarande, hvarom anmärkning gjorts af revisorerne och gillats af länsstyrelsen. — Utskottet finner sig icke kunna förorda antagandet af det nu föreslagna stadgandet. Ehuru visserligen den ifrågasatta rättighetens utöfvande gjorts beroende af framställning från någon af de i § 18 mom. 7 nämnda myndigheter, synes det dock betänkligt att åt en administrativ myndighet lemna en befogenhet af ifrågavarande art. Om än med de nu gällande ofullständiga bestämmelserna rörande bränvinsförsäljningsbolagen den nuvarande påföljden för bolags försummelse att ställa sig gifna föreskrifter till efterrättelse hittills icke visat sig effektiv, synes man dock kunna med fog antaga, att, derest de af Kongl. Maj:t föreslagna, väsentligen skärpta bestämmelserna angående bolagen varda antagna, den Kongl. Maj:ts befallningshafvande medgifna rätten att förelägga bolagen lämpligt vite skall visa sig vara ett tillräckligt korrektiv mot tredska från bolagens sida i förevarande hänseende. I enlighet med utskottets nu uttalade åsikter har i nedanintagna förslag bestämmelsen om rätt för Kongl. Maj:ts befallningshafvande att återkalla bolags försäljningsrättigheter uteslutits.

Beträffande öfriga af Kongl. Maj:t föreslagna stadganden, för hvilka stadganden motiv återfinnas i det propositionen bilagda statsrådsprotokollet, får utskottet, under hänvisning till dessa motiv, meddela, att utskottet mot godkännande af dessa stadganden för sin del ej har något att erinra.

Vidkommande ofvanberörda, af herr *G. Jansson* väckta förslag finner utskottet sig ej kunna tillråda antagandet af detsamma. Såsom skäl för sitt afstyrkande härutinnan vill utskottet — med erinran att, till följd af gällande handelstraktat med Frankrike, handelshus i Frankrike äfvensom i alla de länder, med hvilka Sverige ingått fördrag om behandling såsom den mest gynnade nation, icke kunna betagas rättigheten att i Sverige genom reseombud upptaga beställningar på bränvin, samt under hänvisning till den i statsrådsprotokollet lemnade redogörelse öfver de förhandlingar, hvilka beträffande nyssberörda i franska handels-

traktaten förekommande bestämmelse blifvit mellan Sverige och Frankrike förda — framhålla att, så länge denna bestämmelse är gällande, följden af ett stadgande, sådant som det nu föreslagna, skulle — på sätt tillförene inom Riksdagen framhållits vid behandling af förslag, liknande det nu framställda — blifva, icke den, att det förderliga systemet med bränvinsagenter upphörde, utan efter all sannolikhet den, att agenter komme att resa för utländska handelshus i stället för, såsom nu, för svenska, och att den vinst, som på denna rörelse nu tillfaller de svenska bränvinsförsäljarne, i stället skulle komma utlandet till godo.

På grund af hvad anfördt blifvit, hemställer utskottet,

1:o) att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förevarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, måtte för sin del antaga följande förändrade lydelse af nedan nämnda §§ i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 31 december 1895:

§ 7.

1. Har för gästgifveri — — — — besörjer.
2. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utöfvas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

§ 8.

1. I stad skall — — — — i § 6 mom. 1.
2. För hvarje år — — — — anses nödig.
3. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte dertill efter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådana näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom

magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde före juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna för den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbudas. Magistraten insände derefter det vid auktionen förda protokoll jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som ege att pröfva de gjorda anbuden och dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden uteslutande för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af brännvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige, eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som med afseende å bolagens lämplighet eger anbuden antaga eller förkasta. Finner Kongl. Maj:ts befallningshafvande icke skäl antaga något af de gjorda anbuden eller blifva dessa

icke pröfvade före juni månads utgång, förfares såsom i mom. 1 är stadgadt.

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall före slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom den må ega rum, hvar efter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, före april månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman tillstyrkt bifall, insände, inom tre veckor från det kommunalstämman blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens yttrande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Varder framställningen icke genast af Kongl. Maj:ts befallningshafvande afslagen, låte Kongl. Maj:ts befallningshafvande, derest den trakt inom kommunen, hvarest utskänkningen skulle utöfvas, är så belägen, att rörelsen kan vålla olägenhet för annan kommun, i kyrkan inom denna kommun kungöra, att sådan framställning blifvit väckt, med föreläggande för kommunen att, derest den har något att erinra mot bifall till framställningen, inom viss bestämd tid och vid förlust af rättigheten att i frågan vidare höras, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkomma med yttrande. Sitt beslut i ämnet delgifve Kongl. Maj:ts befallningshafvande ordföranden i kommunalnämnden i den kommun, der fråga om utskänkningen blifvit väckt, samt vederbörande länsman.

2. Der fråga uppstår — — — stadgadt är.

§ 11.

1. De enligt — — — — eller förkasta.
2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den minuthandel med och utskänkning af bränvin inom köping, hvilken eljest skall enligt näst föregående mom. å auktion utbjudas, må kunna åt bolag öfverlätas. För dylikt bolag gälle i tillämpliga delar, hvad som stadgas om bolag i stad.

§ 15.

1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlätas, utan att denne efter magistrats eller kommunalnämnds hörande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.
2. Angående öfverlåtelse af bolags rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin finnes i § 18 mom. 2 stadgadt.
3. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.
4. Afider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som efter magistrats eller kommunalnämnds hörande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.
5. Afider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven,

med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

§ 17.

1. Vid den beräkning, som i näst föregående § föreskrifves, må literalet för hvarje rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvartdera slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 och å landet 1,500 liter.

2. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt § 16 blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

3. Bolag, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin i stad eller köping, skall för hvarje sålunda öfvertagen rättighet erlägga årlig afgift för 3,000 liter med 450 kronor.

4. Bränvin, som denaturerats under de vilkor och den kontroll, hvarom särskildt är föreskrifvet, är ej underkastadt försäljningsafgift.

§ 18.

1. Bolag, som i § 9 mom. 2 omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och öfvervaka minuthandeln med och utskänningen af bränvin inom staden och må icke afse att bereda vare sig delegarne vinning *utöfver årlig ränta med högst fem procent å de af delegarne tillskjutna kontanta medel*, eller staden någon ekonomisk fördel utöfver den vinst, som enligt denna förordning kan densamma till-

komma. Delegarne i bolaget skola vara mer än dubbelt så många som antalet ledamöter i dess styrelse, dock ej färre än *tolf*, af hvilka åtminstone *åtta* böra vara boende i staden.

2. Bolag må ej till annan öfverlåta all minuthandel med eller all utskänkning af bränvin inom staden, men skulle bolag vilja mot bestämd afgift åt annan öfverlåta någon af de utaf bolaget öfvertagna minuthandels- eller utskänkingsrättigheter, göre bolaget derom framställning hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att med afseende så väl å skälen och vilkoren för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som ock å afgiftens förhållande till det litertal bränvin, som anses kunna komma att afyttras, framställningen bifalla eller afslå.

3. Bolag må icke genom ombud *till salu utbjuda* eller upptaga beställningar å bränvin; icke förhyra andra lägenheter ändem, hvilka äro behöfliga för den rörelse, som bolaget sjelft utöfvar; icke ingå affärsaftal med enskilde styrelseledamöter i bolaget, ej heller låta aflöningen vare sig till styrelsen eller till de hos bolaget anställda personer vara beroende på omsättningen af bränvin och vin eller utgå med viss del af vinsten.

4. Bolag skall till fördelning enligt § 22 afstå förutom den försäljningsavgift, som enligt § 17 åligger bolaget, dels, utan afdrag, de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af försäljningsrättighet enligt mom. 2 här ofvan, dels ock hela den nettovinst, som uppkommit af all den rörelse, bolaget idkat. Bolaget åligger att inom *februari månads utgång* efter försäljningsårets *slut* hafva till vederbörande aflemnat nyssnämnda afgifter för öfverlåtna rättigheter samt nettovinsten. *Då bolag upplöses, skall, der ej annorledes i laga ordning bestämts, jemväl det öfverskott af bolagets tillgångar, som kan uppstå sedan bolagets samtliga skulder blifvit guldna samt de af delegarne tillskjutna medel återbetalats, fördelas på sätt i § 22 är stadgadt.*

5. Bolags räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som utfärdas af kongl. finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå.

6. Granskning af bolags förvaltning och räkenskaper skall hvarje år i januari eller februari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka två utses af stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva, en af landstinget, en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott samt en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af öfverståthållarembetet. Revisorerne skola antingen ibland eller utom sig utse två personer att å deras vägnar deltaga i inventering af bolagets tillgångar vid *löpande* försäljningsårets slut. Öfver revisionen afgifve revisorerne berättelse, hvilken, utom redogörelse för bolagets ekonomiska ställning och förvaltning samt hvad öfrigt revisorerne kunna finna skäl omnämna, skall innehålla dels yttrande, huruvida bolaget förvaltats i öfverensstämmelse med det i mom. 1 här ofvan angifna syfte, dels till- eller afstyrkande af ansvarsfrihet. Af revisionsberättelsen, vid vilkens affattande de föreskrifter skola iakttagas, som kunna komma att af kontroll- och justeringsbyrån meddelas, skola före februari månads utgång exemplar öfversändas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget, hushållningssällskapets förvaltningsutskott samt nyssnämnda byrå, och skall inom samma tid revisionsberättelsen på bolagets bekostnad offentliggöras i någon af ortens tidningar. Revisorerne äfvensom deras här ofvan nämnda ombud ega att af bolaget åtnjuta ersättning efter tredje klassen i gällande resereglemente.

7. Landsting, hushållningssällskaps förvaltningsutskott och stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva ega att besluta om ansvarsfrihet för

bolag. Vägrar någondera ansvarsfrihet, skola skälen därför uppgifvas och ärendet hänskjutas till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvilken deri fatte beslut.

8. Bolag vare pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela vare sig med anledning af vägrad ansvarsfrihet eller till följd af annan framställning från någondera af de i nästföregående mom. nämnda myndigheter. Treddas bolaget fullgöra sålunda gifna föreskrifter, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

§ 20.

1. Afgiften för utskänkning, dertill på grund af § 13 rättighet meddelats, bestämmes af den för bevillningstaxering näst derefter sammanträdande nämnd, men får ej understiga det belopp, som för den ifrågasvarande tiden svarar mot den afgift, hvilken enligt de i § 17 stadgade beräkningsgrunder för år minst utgå bör. Skulle tiden ej uppgå till 14 dagar, må dock afgifterna ej för kortare tid beräknas. Innan utskänkingen må företagas, skall nyssnämnda belopp förskottsvis erläggas till vederbörande uppbördsman.

2. Afgiften — — — — — hufvudsäte.

§ 21.

1. Öfver beslut, som taxeringsnämnd, jemlikt § 16 mom. 1 och mom. 3, meddelar i fråga om beräkning af det litertal bränvin, för hvilket försäljningsavgift skall erläggas, eller jemlikt § 20 rörande bestämmandet af sådan afgift, eger så väl den skattskyldige som vederbörande landsting, hushållningssällskaps förvaltningsutskott, stad, magistrat, socken eller kommunalnämnd att hos pröfningsnämnd anföra besvär inom den tid och i den ordning, som för öfverklagande af taxeringsnämndens beslut i allmänhet äro bestämda; äfvensom pröfningsnämnd tillkommer att, ehvad dylikt beslut blifvit öfverklagadt eller ej, deri vidtaga förändringar,

som finnas skäliga; och må vidare klagan öfver pröfningsnämnds beslut, i den ordning förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i allmänhet bestämmer, fullföljas af dem, hvilka öfver taxeringsnämnds beslut, enligt hvad här ofvan sägs, ega besvär anföra.

2. Utan hinder — — — — — laga kraft.

§ 22.

1. De afgifter — — — — — öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, eger landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

3. Rörande användningen — — — — — afgifvas.

§ 38.

1. Den, som — — — — — ett år.

2. Dessutom — — — — — förbrutna.

3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då oloflig minuthandel eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit olofligen förtrytt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i § 17 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolande, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till oloflig utskänkning, den här stadgade på-

följd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlægges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse — — — — — 30 kronor.

§ 41.

1. Underlåter den — — — — — utgöra.

2. Den, som idkar — — — — — kronor.

3. Underlåter bolag att inom den i § 18 mom. 4 föreskrifna tid till vederbörande aflemna der omnämnda afgifter för öfverlättna rättigheter och vinstmedel, varde desamma genast utmätta.

2:o) att herr *T. V. Forsells* omförmälda motion måtte anses besvarad genom utskottets här ofvan under 1:o) gjorda hemställan, såvidt densamma innefattar förslag till förändrad lydelse af § 10 i bränvinsförsäljningsförordningen; samt

3:o) att herr *G. Janssons* ofvanberörda motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 april 1895.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

af herr *Cavalli*, med hvilken herrar *Rudebeck*, grefve *Klingspor*, *Stephens*, friherre *Alströmer*, af *Burén* och *S. M. Olsson* i Sörnäs instämt:

»Kongl. Maj:ts förslag, att i § 18 mom. 8 måtte inrymmas bestämmelse, att, derest bolag tredskas att ställa sig af Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelade föreskrifter till efterrättelse, Kongl.

Maj:ts befallningshafvande skall ega — förutom att, på sätt nu är stadgadt, förelägga lämpligt vite — återkalla bolagets försäljningsrättigheter, har utskottet förklarat sig ej kunna biträda, enär utskottet ansett det betänkligt att åt en administrativ myndighet lemna en befogenhet af ifrågavarande art och det syntes utskottet med fog kunna antagas, att, derest de af Kongl. Maj:t föreslagna, väsentligen skärpta bestämmelserna angående bolagen blefve antagna, den Kongl. Maj:ts befallningshafvande medgifna rätten att förelägga bolagen lämpligt vite skulle visa sig vara ett tillräckligt korrektiv mot tredska från bolagens sida.

Dessa utskottets skäl anser jag ej hafva den innebörd, att de utgöra tillräcklig anledning till borttagande af ifrågavarande väl motiveerade och af behovet påkallade stadgande. Att, såsom utskottet antagit, de i förslaget skärpta bestämmelserna angående bolagen skulle göra ett stadgande sådant som det förevarande öfverflödigt, torde nemligen ej vara att förvänta. Det medel, Kongl. Maj:ts befallningshafvande nu eger, att få de af honom i detta afseende meddelade föreskrifter iakttaga, torde, vid det förhållande att vitesbeloppen ej drabba bolagsstyrelsen såsom sådan, utan bolaget i dess helhet, äfven med tillämpning af förslaget skärpta bestämmelser i öfrigt ej komma att verka tillräckligt kraftigt. De af utskottet uttalade betänkligheter mot att lemna Kongl. Maj:ts befallningshafvande en befogenhet af ifrågavarande art synas mig ej heller vara af någon afsevärd betydelse. Vederbörandes besvärsmätt och det embetsmannansvar, hvarmed denna befogenhet är förenad, utgöra enligt min tanke tillräckligt skydd mot magtmissbruk af ifrågavarande beskaffenhet; och märkas bör, att Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut i detta hänseende ej träder i verkställighet, förrän det vunnit laga kraft, samt att försäljningsrättigheten i hvarje fall ej upphör förrän med löpande försäljningsårs utgång.

Under sådana förhållanden, och då man ej kunnat påvisa något annat lämpligare korrektiv mot tredska från bolagens sida än det af Kongl. Maj:t föreslagna, tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen måtte, med afslag å utskottets förevarande hemställan, godkänna följande af Kongl. Maj:t för ifrågavarande moment föreslagna lydelse:

»Bolag vare pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, Kongl. Maj:ts befallningshafvande kan meddela vare sig med anledning af vägrad ansvars-

frihet eller till följd af annan framställning från någondera af de i nästföregående moment nämnda myndigheter. Tredskas bolaget fullgöra sålunda gifna föreskrifter, eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande förelägga lämpligt vite eller återkalla bolagets rättighet till minuthandel med och utskänkning af bränvin att upphöra med löpande försäljningsårs utgång»;

af herr *G. Jansson* beträffande utskottets hemställan i fråga om lydelsen af § 10 samt § 18 mom. 2 och 3.

Derjemte har herr *Bromée* anhållit att få här antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen inom utskottet af detta ärende.
